

Tørr lindeskog i parti med rikelig med læger.

Foto: Tor Erik Brandrud

Høring av verneplan for skog - forslag om vern av Røsaker naturreservat

Skien kommune

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark -
Desember 2019

Høring av verneplan for skog - forslag om vern av Røsaker naturreservat

Skien kommune

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	2
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	2
3. Hjemmel.....	2
4. Saksgang.....	3
5. Verneplanens omfang.....	6
6. Faktaark.....	7
7. Forslag til verneforskrift.....	11
8. Vedlegg.....	16

1. Bakgrunn

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark sender på høring forslag om vern av Røsaker naturreservat i Skien kommune.

Bakgrunnen for verneforslaget er tilbud fra grunneierne (sameie) om frivillig vern av skog. Det er gjennomført naturfaglige registreringer i området som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Jf. kapittel 6. med nærmere beskrivelse av området.

Forhandlinger om erstatningsoppgjør og avtale om pris på det tilbudte området vil bli sluttført parallelt med høringa.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne fylkesmennene tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Fylkesmannen forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Fylkesmannen forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punkta vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfoldloven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

MELDINGSFASEN

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 26. mars 2019. Det kom inn følgende merknader:

Riksantikvaren (e-post av 28.03.2019) viser til kulturminneforvaltningen i fylkeskommunen og behandler derfor ikke saka.

Landbruksdirektoratet (brev av 01.04.2019) uttaler følgende:

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk
- o Støl/seterområde
- o Beite

o Reindrift

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må fylkesmannen vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at fylkesmannens landbruks- og reindrifsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Grenland landbrukskontor (brev av 05.04.2019) uttaler følgende:

«I Skien kommune er eiendom gbnr. 135/3 berørt av planen. Store deler av skogen på eiendommen er registrert som nøkkelbiotoper i forbindelse med tidligere MIS-registreringer. Dette indikerer at området er aktuelt for frivillig vern av skog.»

Innenfor området som er lagt inn som forslag til frivillig vern inngår også 12,6 dekar fulldyrka jord og 27,6 dekar innmarksbeite, jf. arealressurskart AR5. Etter vår vurdering bør verneforskriften for dette området åpne for tillatelse til hogst og rydding på og langs grensa for beiteområde og dyrka jord, slik at dette kan holdes i hevd som innmark. Driveplikt på jordbruksareal, jf. jordloven §8, gjelder uavhengig av verneplan for skog på eiendommen.»

Statens vegvesen (brev av 16.04.2019) har ingen merknader til planarbeidet.

Bane NOR (brev av 24.04.2017) uttaler at planområdet ikke berører jernbanens interesser, og de har derfor ingen merknader til planarbeidet.

Direktoratet for mineralforvaltning (brev av 26.04.2019) uttaler følgende:

«DMF er startens fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir tatt hensyn til i plan-, utbyggings- og verneprosesser. Mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser og en langsiktig forvaltning av disse ressursene er derfor viktig. Om ressursene blir bygd ned eller gjort utilgjengelig på annen måte, er de i mange tilfeller utilgjengelige i all framtid. Mineralressurser representerer store verdier. Utvinning av denne typen ressurser gir grunnlag for annet næringsliv. DMF er i denne sammenheng opptatt av at mineralressurser som har eller kan ha verdi ved uttak og utnyttning, blir tatt hensyn til i verneprosessen. Vern kan i tillegg til å gjøre mineralressurser utilgjengelig innenfor

selve verneområdet også medføre arealrestriksjoner utenfor verneområdet, også på denne måten legge avgrensninger eller føringer for uttak av mineralressurser utenom verneområdet.

I følge kartdatabasen fra Norges geologiske undersøkelser (NGU) er det ikke registrert viktige mineralressurser innenfor verneområdene. DMF har derfor ingen merknad til forslag om opprettelse av vern på Opsaljuvet, Tjågå, Rupefjell-Selslinatten, Røsaker og Rollagåsen.

Om ny kunnskap i framtiden viser at det fins viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdet, må eventuelle uttak av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut i fra den generelle dispensasjonsbestemmelsene i naturmangfoldloven §48. Denne lyder: "Forvaltningsmyndighetene kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig".»

Språkrådet (brev av 03.05.2019) uttaler følgende:

«Ingen merknader. Røsaker er vedtatt skrivemåte for gardsnamnet.»

Forsvarsbygg (brev av 08.05.2019) uttaler bl.a.følgende: *« I de øvrige områdene i denne oppstartsmeldingen har ikke Forsvaret eiendommer eller særskilte arealbruksinteresser. Vi ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.»*

NVE (brev av 15.05.2019) uttaler bl. a. følgende:

«NVE kan ikke se at opprettelsen av reservatet er i konflikt med kjente energi- eller kraftinteresser. Vi har ingen merknader til verneforslaget.»

NVE ber imidlertid om at også Skagerak Nett og Skagerak Kraft blir satt på høringslisten.

Uttalelsen er vedlagt lenke til kart over området i NVE Atlas.

FYLKESMANNENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder uttalelsen fra Landbruksdirektoratet, så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det i verneforskriften, jf. § 4d og h, § 6b, 7e, g og i. Når det gjelder hensynet til veier er det tatt inn i § 4 f.

Grenland landbrukskontor viser til at av området som foreslås vernet er 12,6 dekar fulldyrka jord og 27,6 dekar innmarksbeite. Det er ikke sikkert grunneier går inn for å verne disse arealene, men hvis det blir slik, så er det utarbeidet en enkel skjøtselsplan som er lagt ved høringsdokumentet og som skal følge vår tilrådning til Miljødirektoratet.

Forsvarsbygg ønsker unntak i verneforskriften for militær operativ virksomhet og for landing og start med Forsvarets luftfartøy. Fylkesmannen har tatt dette inn i den foreslåtte verneforskriften. Jf. bestemmelse i § 6 pkt. a og d.

Vi vil sørge for at også Skagerak Nett og Skagerak Kraft blir satt på adresseliste ved høring, slik som NVE har bedt om.

VIDERE SAKSBEHANDLING

Verneforslaget med områdebeskrivelse, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes nå på en felles sentral og lokal høring med frist **24. januar 2020**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredningen.

Etter høring vil Fylkesmannen oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilrådning om vern til Miljødirektoratet. Direktoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Navn	Gnr./bnr.	Kommune	Areal i daa anslag	Verneverdi
Røsaker naturreservat	135/3	Skien	277	Nasjonal (***)

6. Faktaark

LOKALITET:	Røsaker
KOMMUNE:	Skien
FYLKE:	Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	277 daa
HØYDE OVER HAVET:	160 – ca. 240 m o. h.
BERØRT EIENDOM:	Gnr./bnr. 135/3

GENERELT

I dette faktaarket er blant annet såkalte «rødlista» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er henta fra Rødlista 2015 fra Artsdatabanken. CR =kritisk truet, EN = truet av utrydding, VU = sårbar, NT = nær truet, der «kritisk truet» er mest truet og «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

OMRÅDEBESKRIVELSE

Tilbudsområdet ligger i Gjerpensdalen, Skien, Telemark, øst for Børsesjø og Gjerpen kirke, og rett sør for RV 32 over til Siljan. Tilbudet om vern omfatter hele eiendommen med restene av den nedlagte gården Røsaker søndre.

Lokaliteten består av et nokså opprevet-småkupert lavaplatå, med vestvendt brattkant med stup nedenfor tilbudsgrensen/eiendomsgrensen i vest. I øst inkluderes en ny brattkant mot neste lavaplatå østenfor lokaliteten. Brattkanten har små bergheng og noe rasmark. Sentralt, rett nord for restene av Røsaker søndre, er det nokså flate (eng)partier, med enkelte dammer og sumpområder, samt en bekk som renner nordover langs brattskråningen i øst.

Berggrunnen består av basalt, som er sterkt oppsprukket og vannførende, og er i hele Gjerpensdalen- området kjent for å gi svært næringsrikt og ofte friskfuktig jordsmonn. Noe marin leire forekommer i forsenkningene. Lokaliteten har bratte vest- til sørvest-vendte skråninger med et varmt og tørt lokalklima, men området har også enkelte, mer fuktige bekkedaler. Den økologiske variasjonen er moderat, med helt dominans av rike skogtyper. Den topografiske variasjonen er betydelig, med sørberg, sprekkedaler, samt mer flatlendte partier.

Området ligger i sin helhet i svakt oseanisk vegetasjonseksjon (O1) og boreonemoral vegetasjonssone.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Tilbudsområdet utmerker seg med en usedvanlig høy andel av rike naturtyper/skogtyper, og tilsammen er det her en meget stor naturtypevariasjon. Her er for det første store arealer av frisk ask(-alm-linde) dominert edellauvskog, som er typisk for de rikeste basalt-områdene i Gjerpendalen, men her er også velutviklede, tørrere eik-lindedominerte typer, samt en god del rike lågurtgran-/furu-utforminger, og rike sumpskogger dominert av svartor og gråor-ask.

Friske ask(-alm-linde) dominerte typer dekker store arealer i den vestre delen (kjerneområde 1 Rønningen øst). Skogen er nokså heterogen og mosaikk-preget, med sterkt blandet tresjikt. Det er imidlertid i hovedsak dominans av edelløvtrær, og med mest ask og stedvis en god del osp i små forsenkninger, og en del lind og alm på små bergkanter og knauser. Forsenkningene har også en del av gråor (partier med gråor-heggeskog) og noe svartor, og ellers er det en del spisslønn og lavlandsbjørk. Graninnslaget er varierende (stedvis preg av lågurtgranskog).

Stedvis mangler tresjiktet nesten helt (trolig pga. tidligere kulturpåvirkning), det er her sterk dominans av tildels gamle, grove, vide hasselkratt. Partiene med frisk ask(-alm-linde)skog har en meget rik vegetasjon, med bl.a. usedvanlig store mengder av blåveis, dernest mye myske, tannrot, trollbær og firblad, i fuktige partier med bl.a. storklokke og skogsvinerot. I den nedre halvdel av brattskråningen i øst (kjerneområde 2 Røsaker øst) er det noe tilsvarende, frisk, rik edellauvskog, men med en større dominans av alm på steinete rasmark (ofte en sone med askedominans helt nederst i lia).

Velutviklede rasmarkslindeskoger finnes først og fremst i den bratte, vest- til sørvest-vendte skråningen i øst (kjerneområde 2 Røsaker øst). Her er den øvre, tørrere delen lindedominert, på bergbenker, vekslende med små hyller, rasskar og liknende, noe jorddekte arealer. Også noe eik forekommer her. Undervegetasjonen er rik, med mye blåveis, myske og fingerstarr, forekomst av vårerteknapp, samt mye ormetelg og litt taggbregne på steinete mark.

Området har tidligere vært hevdet som beiteskog. Nærmere tuftene av Røsaker søndre er det hagemarkspreg og stedvis (fortsatt) åpen engmark. Til tross for denne historien som beiteskog og hagemark, er det i dag en god del død ved, både i den bratte lia i øst og i det mest kupert terreng i vest. En del svært høyvokste og grove trær av ask, alm, osp og gran forekommer, dessuten enkelte grove flerstammete linder. Det er spredte læger, til dels grove, både av alm, eik, samt litt av bjørk, osp og selje. I nordvest er det flere konsentrasjoner av (grove) granlæger. Dette preget veksler med partier med nokså tett ungskog av ask, osp og spisslønn.

VERNEINTERESSER

Karplantefloraen er artsrik, med de typiske kravfulle edelløvsog/sumpskogplantene for regionen, med rikelig av myske, tannrot, storklokke, skogsvinerot, samt svært mye blåveis. I øst også innslag av arter fra tørrere lind (-eike) skog som svarterteknapp. En må anta at det her er et betydelig potensial for kravfulle, jordboende sopparter, så vel som for vedboende arter knyttet til gamle trær og læger av alm, ask, lind, osp og eik. Det gjelder både vedboende sopp, insekter og epifyttiske lav.

Av sommerfugler foreligger det funn fra området på midten av 1990-tallet av hhv. alvesmyger, *Pyrgus alveus* (EN) og niobeperlemorvinge *Argynnis niobe* (CR). Alvesmyger er senere funnet på en rekke lokaliteter i basaltområdet på østsiden av Gjerpendalen.

Niobeperlemorvinge fantes på 1990-tallet på en rekke lokaliteter både i nedre Telemark og på begge sider av ytre og midtre Oslofjord. I løpet av de siste 10-15 årene kan det imidlertid se ut som om arten har blitt helt borte fra norsk fauna. Næringsplante for *niobe* er fioler, og en viktig årsak til tilbakegangen er antagelig at de tørre engene gror igjen. Gjengroing i kulturlandskapet er også negativt for alvesmyger. For den er næringsplante ukjent.

Området representerer et av de rikeste, største og mest intakte edellauvskogsområdene på basalten i Skien-Porsgrunn. Her er særlig godt utviklet frisk, til dels storvokst ask-alm(-linde) skog som har et tyngdepunkt i dette basalt-området. Lite av dette er vernet tidligere, og ingen så store, sammenhengende arealer. Større forekomster av intakt alm-askeskog har et særlig vernebehov siden disse treslagene i dag er truet.

Følgende elementer prioritert for vern er her svært godt dekket opp ifølge Framstad m. fl. (2002, 2003, 2010):

- (i) intakt, lavereliggende skog i boreonemoral sone,
- (ii) intakt forekomst av rike skogtyper (edellauvskog, her bl.a. friske ask-alm (-linde) skogstyper),
- (iii) viktige forekomster av rødlistearter.

Samlet sett kvalifiserer Røsaker til *** (nasjonalt verdifull) pga. store arealer med svært rike, sjeldne utforminger av edellauvskog, og stor variasjon i (rike) skogtyper, samt et betydelig udekket vernebehov for disse utformingene.

FORMÅL

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av store arealer av frisk ask-alm (-linde) dominert edellauvskog. Området inneholder også velutviklede, tørrere eik-lindedominerte typer, samt rike lågurtgran-/furu-utforminger og sumpskoger dominert av svartor og gråor-ask.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av den store variasjonen i naturtyper, en rik karplanteflora og forekomster av død ved.

ANDRE INTERESSER

Det ligger en fraskilt eiendom med gnr./bnr.135/7 inne i området som er tilbudt for vern. Ifølge matrikkelen er alle 10 eierne av eiendommen døde, og vi har ikke klart å finne frem til alle berørte parter i dødsboet

TEKNISKE INNGREP

Det går en bilvei inn sentralt på innmarksarealet fra sørøst. Her er det i dag bare grunnmurer eller ruiner etter tidligere bygninger. Det går en gammel hesteveg tvers over eiendommen og med forbindelse til naboeiendommen.

Det har tidligere gått en kraftlinje tvers over eiendommen i nord-sør retning, men denne er fjernet og i dag ses bare mindre spor på vegetasjon i området.

PLANSTATUS

Arealet er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

MERKNADER

Grunneierne har ikke tatt stilling til om hele området skal vernes inklusive innmarksarealene. I så fall planlegges disse skjøttet slik som foreslått i vedlagte utkast til skjøtselsplan. Alternativt vil innmarksarealene utgå fra verneforslaget.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Navn	Total-areal	Produktiv areal i daa				Annet areal i daa	Tilvekst	Volum
		anslag						
Røsaker naturreservat	daa	H	M	L	Sum	daa	m ³ /daa	m ³
135/3, Teig 1	213,7	191,8	20,8		212,7	1		3 559
135/3, Teig 2 innmark/beite		53,1			53,1			143
Sum	266,8	244,9	20,8		265,8	1	0,43	3 702

(Data er levert av AT Skog).

LITTERATUR

Brandrud T. E., Heggland A., Reiso S. 2016. Naturverdier for lokalitet Røsaker, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2015. NaRIN faktaark. Bio-Fokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=5804>

7. Forslag til verneforskrift

KOMMENTARER TIL ENKELTE AV BESTEMMELSENE

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

Definisjon på større arrangement er omlag 30 deltakere. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 pkt. d.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier

Jf. § 4 e. Enkel rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stiene kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over stier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn. Stien er avmerket på vernekartet.

Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.

I § 4 Generelle unntak er det åpnet for vedlikehold av traktorveier, jf. § 4 f.

Motorferdsel

Motorferdsel er forbudt etter § 5 pkt. a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Løyver kan gis for flere år.

I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning

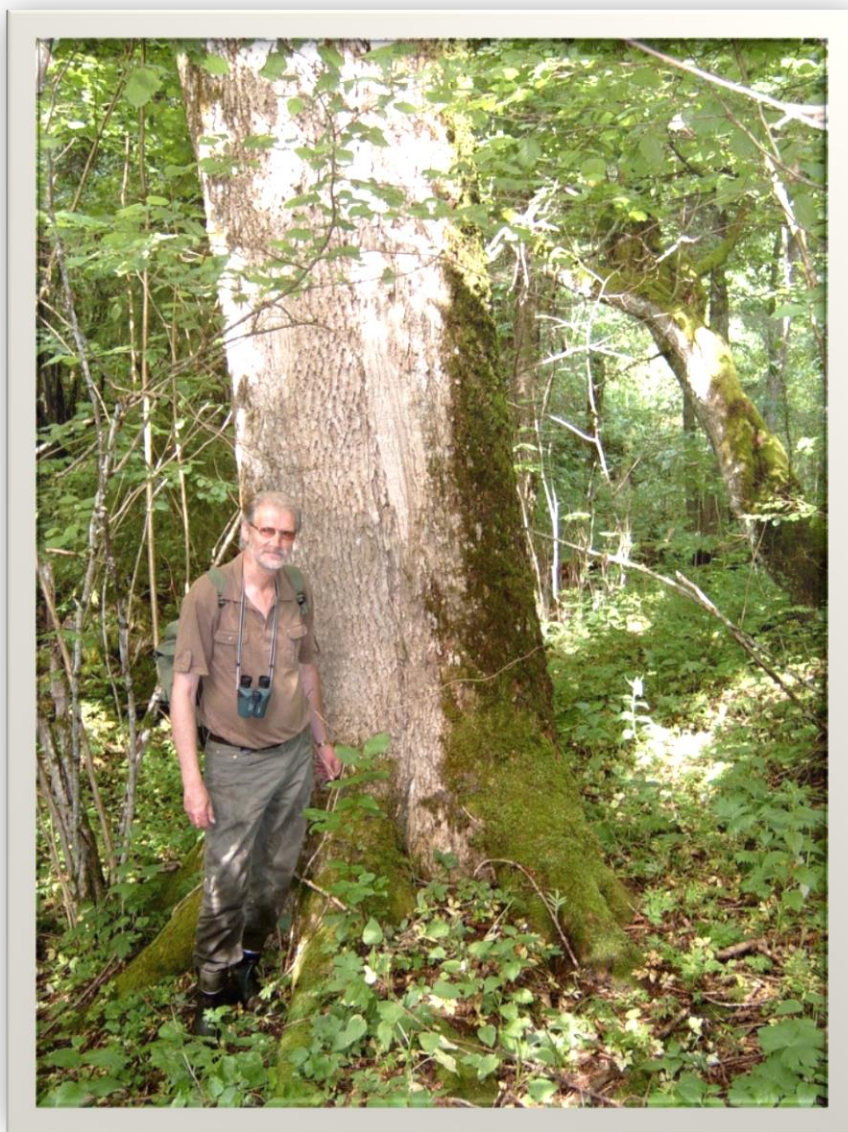
Frilufsloven åpner for ridning, bruk av hest og kjerre og sykling på veger og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge frilufslovens bestemmelser. Jf. bestemmelsen i § 5 b).

Merking og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdsselsveger.

Det kan etter søknad gis dispensasjon etter § 7 a til rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdsselsveier. Dette er en standard regel vi har med i alle verneforskrifter, og som brukes dersom det viser seg å være stier en ikke har kjent til ved vernet. Det vil normalt bli gitt flerårige tillatelser.

Bålbrenning

Sentrale miljømyndigheter ønsker bålforbud i reservater under 700-1000 daa. Det er derfor foreslått forbud mot brenning av bål og bruk av grill i dette reservatet.

Grov ask i kjerneområde 1.

Foto Arne Heggland

Forslag til forskrift for Røsaker naturreservat, Skien kommune, Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av store arealer av frisk ask-alm (-linde) dominert edellauvskog. Området inneholder også velutviklede, tørrere eik-lindedominerte typer, samt rike lågurtgran-/furu-utforminger og sumpskoger dominert av svartor og gråor-ask.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av den store variasjonen i naturtyper, en rik karplanteflora og forekomster av død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Skien kommune: 135/3.

Naturreservatet dekker et totalareal på 277 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk datert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Skien kommune, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av

luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.

- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning og bruk av grill er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Vedlikehold og merking av eksisterende sti vist på vernekartet.
- f. Vedlikehold av traktorvei og hesteveg inntegna på vernekartet i henhold til standard og tilstand på vernetidspunktet.
- g. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- h. Utsetting av saltsteiner.
- i. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Utenom eksisterende traktorvei, hestevei og sti er sykling, bruk av hest og kjerre og ridning forbudt.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- b) Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- d) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 pkt. c.
- e) Hogst av etablerte plantefelt.
- f) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- g) Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- h) Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- i) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og h og § 7 b, c, e og g.

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10. Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel. Det er utarbeidet en enkel skjøtelsesplan for den delen av reservatet som er innmark.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

8. Vedlegg.

Vedlegg 1. Vernekart

Vedlegg 2. Forslag til skjøtselsplan